

ผลของการพัฒนาความสามารถดูแลตัวเองร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคมต่อพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วย
ผู้ตัดเปลี่ยนลิ้นหัวใจ สถาบันโรคห้องออกซิเจนหัวใจ (EFFECTS OF SELF-EFFICACY DEVELOPMENT
AND SOCIAL SUPPORT ON SELF-CARE BEHAVIORS OF THE CARDIAC VALVE REPLACEMENT
PATIENTS, CHEST DISEASE INSTITUTE, NONTHABURI PROVINCE)

นวัตตน์ สุทธิพงศ์ 4637224 PHPH/M

วท.ม.(สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกสุขศึกษาและพุทธิกรรมศาสตร์

คณะกรรมการคุณวิทยานิพนธ์ : สุปรียา ตันสกุล, ค.ค., ปัจญุรัตน์ ลากวงศ์วัฒนา, Ph.D.(Nursing),
ทวีศักดิ์ ใจดีวัฒนพงศ์, M.D.

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง เพื่อศึกษาผลของการพัฒนาความสามารถดูแลตัวเองร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคมต่อพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยผู้ตัดเปลี่ยนลิ้นหัวใจ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยที่ผ่าตัดเปลี่ยนลิ้นหัวใจ สถาบันโรคห้องออกซิเจนหัวใจ แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง 33 ราย และกลุ่มเปรียบเทียบ 35 ราย กลุ่มทดลองเข้าร่วมโปรแกรมที่ผู้จัดพัฒนาขึ้น ส่วนกลุ่มเปรียบเทียบได้รับการสอนสุขศึกษาตามปกติของโรงพยาบาล ดำเนินการวิจัยตั้งแต่เดือนเมษายน 2549 ถึงกุมภาพันธ์ 2550 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 6 ส่วน ในเรื่องของคุณลักษณะทางประชารัฐและการเจ็บป่วย ความรู้ การรับรู้ความสามารถดูแลตัวเอง ความคาดหวังในผลลัพธ์ การปฏิบัติตัวและแรงสนับสนุนทางสังคม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ร้อยละ ค่าแนวลีช ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน Student's t-test และ Paired Samples t-test

ผลการศึกษา พบว่าหลังการทดลองทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ มีคะแนนเฉลี่ยความรู้ การรับรู้ความสามารถดูแลตัวเอง ความคาดหวังเพิ่มขึ้นมากกว่าก่อนการทดลอง ในระดับติดตามผู้ตัดหัวใจส่องกลุ่มมีคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติตัวและการได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมเพิ่มขึ้นมากกว่าก่อนการทดลองทั้ง 2 กลุ่ม มีความแตกต่างในเรื่องความรู้ ในวันก่อนกลับบ้านมีความแตกต่างในเรื่องการปฏิบัติตัว หลังการทดลองจึงได้วิเคราะห์ผลต่างของคะแนนเฉลี่ย พบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้และการปฏิบัติตัวสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้หลังการทดลองกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถดูแลตัวเอง ความคาดหวัง และในระดับติดตาม ผลมีคะแนนเฉลี่ยการได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p<0.001$)

การพัฒนาความสามารถดูแลตัวเองร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคม ทำให้ผู้ป่วยมีพฤติกรรมการดูแลตนเองได้ถูกต้อง โดยเฉพาะการใช้ตัวแบบจริงเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นสถาบันโรคห้องออกซิเจนหัวใจ ควรมีการสร้างเครื่องข่ายตัวแบบผู้ป่วยผู้ตัดเปลี่ยนลิ้นหัวใจที่มีสุขภาพดีให้เป็นตัวอย่างแก่ผู้ป่วยก่อนผ่าตัด และที่มาตรวจสอบนัดรวมทั้งเสริมสร้างให้สามารถในครอบครัวมีส่วนร่วมในการดูแลผู้ป่วยด้วยตั้งแต่ตัวโรงพยาบาลและขณะอยู่บ้าน

คำสำคัญ: ผู้ป่วยผู้ตัดเปลี่ยนลิ้นหัวใจ / พฤติกรรมการดูแลตนเอง/ การรับรู้ความสามารถดูแลตัวเอง /

แรงสนับสนุนทางสังคม

EFFECTS OF SELF-EFFICACY DEVELOPMENT AND SOCIAL SUPPORT ON SELF-CARE BEHAVIORS OF THE CARDIAC VALVE REPLACEMENT PATIENTS, CHEST DISEASE INSTITUTE, NONTHABURI PROVINCE

NAWARAT SUTHIPONG 4637224 PHPH/M
M.Sc. (PUBLIC HEALTH) MAJOR IN HEALTH EDUCATION AND BEHAVIORAL SCIENCES

THESIS ADVISORS: SUPREYA TANSAKUL, Ph.D., PUNYARAT LAPVONGWATANA, Ph.D.(Nursing), TAWEE SAK CHOTIVATANAPONG, M.D.

ABSTRACT

This quasi-experimental study aimed to assess the effectiveness of self-efficacy development and social support on self-care behaviors of cardiac valve replacement patients. The subjects of this study were cardiac valve replacement patients from the Chest Disease Institute, Nonthaburi Province. They were divided into two groups, an experimental group containing 33 patients and a comparison group containing 35 patients. The experimental group participated in the self-care program; the comparison group received the routine health education from the hospital. The study was carried out from April 2006 to February 2007. Data was collected by interviewing with 6 questionnaires: personal characteristics and illness information, knowledge, perceived self-efficacy, perceived outcome expectation, self-care behaviors and social support. The data collected were analyzed by percentage, means, standard deviation, Student's t-test and Paired Samples t-test.

The results of the study showed that after the intervention the experimental and the comparison groups had significantly higher mean scores of knowledge, perceived self-efficacy and perceived outcome expectation than before the intervention. At the follow-up period, the two groups had significantly higher mean scores of self-care behaviors and social support than the day before discharge ($p < 0.001$). A comparison of the two groups showed that before the intervention, the two groups had significantly different mean scores of knowledge and at the day before discharging, the mean scores of self-care behaviors were significantly different. In regard to the analysis of the mean differences, the experimental group had significantly higher mean score differences regarding knowledge and self-care behaviors than the comparison group. After the intervention, the experimental group had significantly higher mean scores of perceived self-efficacy, perceived outcome expectation, and at the follow-up period had significantly higher mean score of social support than the comparison group ($p < 0.001$).

This self-efficacy development (using positive live modeling) and social support was more effective than the routine care of the hospital in helping cardiac valve replacement patients perform appropriate self-care behaviors. Therefore, the Chest Disease Institute should establish the positive live model network for cardiac valve replacement patients to support other patients who will undergo cardiac valve replacement surgery. Social support from the family on self-care behaviors during hospitalization and at home was also essential.

KEY WORDS: CARDIAC VALUE REPLACEMENT PATIENTS / SELF-CARE BEHAVIORS / SELF-EFFICACY / SOCIAL SUPPORT